

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јануари 2012 година

Скопје, март 2012 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јануари 2012 година

- Во јануари 2012 индустриското производство регистрира пад од 8,0% во однос на јануари 2011 година;
- Стапката на инфлација на месечна основа и изнесува 1,2%, додека на годишна основа изнесува 3,4%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во јануари 2012 година од 4,6% и пад на вредноста од 13,9%; Пад на увезените количини на стоки од 30,5% и пад на вредноста од 24,6%, што резултираше со намалување на трговскиот дефицит за 36% во однос на јануари 2011 година;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 0,1% и на вкупните расходи од 7,0% во месец јануари од 2012 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 1.429 милиони денари (0,3% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 723 милиони денари (0,2% од БДП);
- Раст од 9% на годишна основа на вкупните кредити кон приватниот сектор и раст од 9,6% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;
- Намалување на бројот на регистрирани невработени лица за 12,9% во јануари 2012 година споредено со истиот месец лани.

1. Реален сектор

Индустриско производство

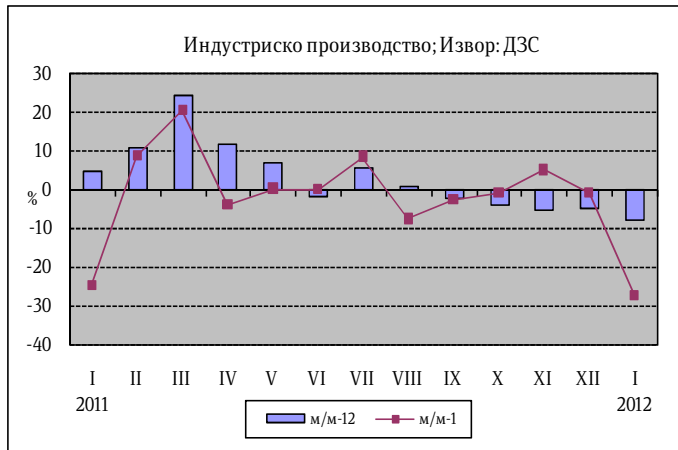
Во јануари 2012 година индустриското производство забележа пад од 8,0% во споредба со јануари 2011 година. Анализирани по сектори, секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа пад од 20,4%, секторот Рударство и вадење на камен од 12,1% и Преработувачка индустрија пад од 4,6%.

Во рамки на преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 10 од 23 гранки, кои сочинуваат 41,4% од индустриското производство, при што раст е забележан кај две од трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, раст од 5,9% е остварен кај Производството на метали и раст од 5,8% кај Производството на прехранбени производи. Производството на облека забележа пад од 20,6%.

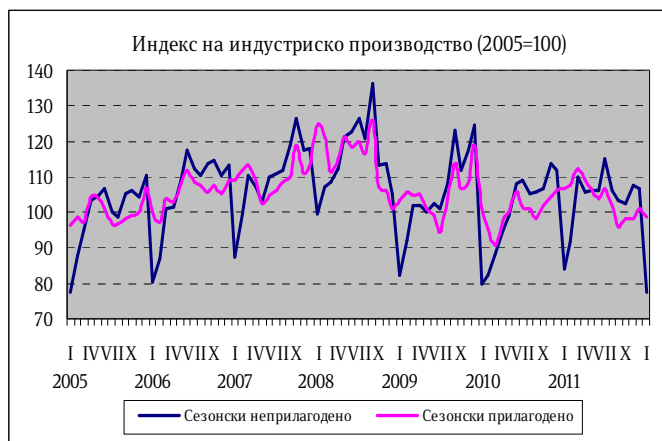
	м/м-12	м/м-1
Вкупно	-8,0	-27,5
Рударство и вадење камен	-12,1	-19,2
Преработувачка индустрија	-4,6	-31,7
Снабдување со ел. енергија, гас пареа и климатизација	-20,4	-2,2

Извор: ДЗС

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во јануари 2012 година има Производството на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема (2,2 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на други неметални минерални производи (-3,6 п.п.).

Во јануари 2012 година индустриското производство забележа пад од -27,5% на месечна основа. Генерално податоците од изминатите години покажуваат силен пад на индустриско производство на месечно ниво во месец јануари. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во јануари 2012 година изнесува -2,3%, што укажува на големи негативни сезонски ефекти во индустријата.

Секторската анализа укажува дека пад од 31,7% има во секторот Преработувачката индустрија, 19,2% во секторот Рударство и вадење камен и пад од 2,2% во секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во јануари 2012 година во однос на јануари 2011 година покажуваат зголемување на производството кај групата Интермедијарни производи, освен енергија од 5,6%. Пад на производството е регистриран кај групите: Трајни производи за широка потрошувачка 34,4%, Енергија 22,6%, Капитални производи 9,1% и Нетрајни производи за широка потрошувачка од 4,8%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во јануари 2012 година покажуваат намалување на производството кај сите групи и тоа: Нетрајни производи за широка потрошувачка од 40,4%, Трајни производи за широка потрошувачка од 33,9%, Капитални производи од 19,9%, Интермедијарни производи, освен енергија 19,7% и Енергија 9,9%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во јануари 2012 година е поповолна во однос на претходниот месец и во однос на јануари 2011 година.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец, како и во однос на јануари 2011 година, при што подобрувањето се должи пред се на порастот на странските порачки, додека домашните порачки растат побавно. Оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е понеповолна во однос на декември 2011 година, како и во однос на јануари 2011 година. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец и во однос на јануари 2011 година.

Во однос на бројот на вработени, очекувањата за наредните три месеци се поповолни во однос на минатиот месец, а во однос на јануари 2011 година очекувањата се значително подобрени.

Просечното искористување на капацитетите во јануари 2012 година изнесува 59,5%, што претставува благо намалување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 59,8%. Споредено со јануари 2011 година, искористеноста на капацитетите е повисока за 0,9 п.п.

Залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на

сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи се намалени во споредба со претходниот месец и во однос на

јануари 2011 година. Во наредниот тримесечен период, според оценката на раководителите, просечните набавни цени на инпутите и на продажните цени на готовите производи се очекува да се намалат.

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 22,2%, недоволна домашна побарувачка со 18,5%, финансиски проблеми со 12,0%, недостиг на квалификувана работна сила со 9,0% и неизвесното економско опкружување со 8,7%.

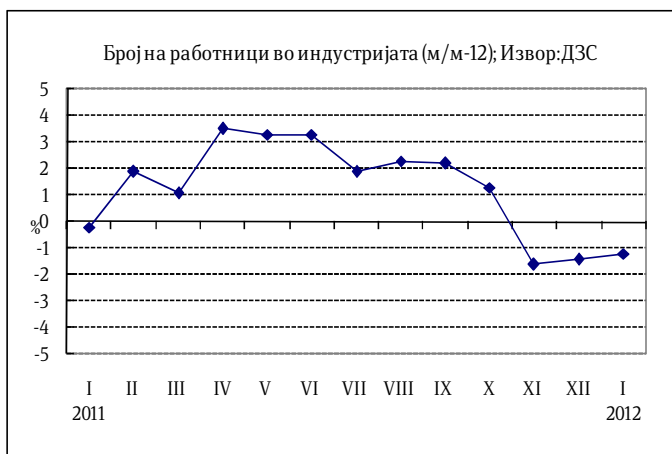
Во јануари 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле финансиските проблеми, недостигот на квалификувана работна сила и неизвесното економско опкружување како ограничувачки фактор во однос на декември 2011 година, додека поголем број од деловните субјекти ја посочиле недоволната странска побарувачка и недоволната домашна побарувачка. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во јануари 2012 година во однос на јануари 2011 година забележа намалување од 1,2%.

Во секторот Рударство и вадење на камен регистриран е минимален пад на бројот на работниците од 0,1%, како резултат на падот од 8,4% во гранката Вадење на други руди и камен, додека раст на бројот на работници е забележан во гранките: Вадење на руди на метал (2,2%) и Вадење на јаглен и лигнит (1,9%).

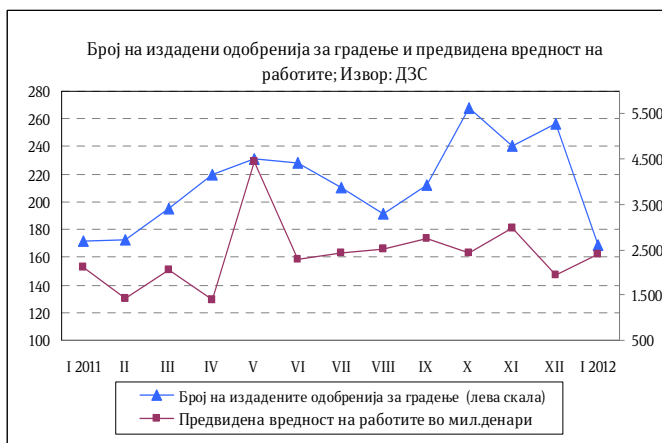
Во секторот Преработувачка индустрија регистрирано е намалување на бројот на вработени од 1,6%. Во рамки на преработувачката индустрија познателен раст на бројот на работници на годишно ниво е регистриран во гранките: Производство на хартија и производи од хартија (12,0%), Производство на производи од гума и пластични маси (11,6%), Производство на машини и уреди (4,7%), Производство на мебел (4,0%) и Производство на тутунски производи (3,5%).

Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во јануари 2012 година во однос на јануари 2011 година покажуваат зголемување на бројот на работници кај групите: Енергија за 1,2% и Нетрајни производи за широка потрошувачка за 0,5%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Капитални производи за 6,5%, Интермедијарни производи, освен енергија за 3,8% и Трајни производи за широка потрошувачка за 3,3%.

Број на издадени одобренија за градење и предвидена вредност на објектите

Предвидената вредност на објектите во јануари 2012 година, според издадените одобренија за градење изнесува 2.412 милиони денари, што е за 14,7% повеќе во однос на истиот месец од претходната година, а во однос на месец декември 2011 година вредноста на објектите бележи зголемување за 25%.

Во јануари 2012 година се издадени 169 одобренија за градба, што е за 1,7% помалку во однос на истиот месец од претходната година. Вкупниот број на издадени одобренија за градење во однос на претходниот месец од 2011 година, кога беа издадени 256 одобренија, се намали за 34%.

Анализирано по видови на објекти, од вкупниот број на издадени одобренија за градење, 126 (или 74,6%) се наменети за објекти од високоградба, 13 (или 7,7%) за објекти од нискоградба и 30 (или 17,1%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови на инвеститори, од вкупно 169 објекти, на 116 (или 68,6%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 53 објекти (или 31,4%) инвеститори се деловни субјекти.

Во јануари 2012 година е предвидена изградба на 477 станови, со вкупна корисна површина од 37.522 м².

Анализирано по региони, во ноември 2011 најмногу одобренија за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 68, од кои за 44 одобренија инвеститори се физички лица, додека за 24 одобренија инвеститори се деловни субјекти. Најмалку издадени одобренија има во Југоисточниот регион, вкупно десет одобренија, од кои за шест одобренија инвеститори се физички лица, додека за четири одобренија инвеститори се деловни субјекти.

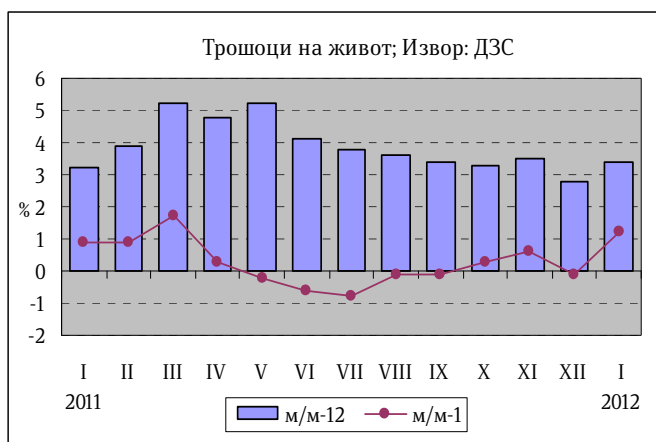

Инфлација

Стапката на инфлација во јануари 2012 година, измерена според Индексот на трошоци на живот, изнесува 3,4% споредено со истиот месец претходната

година, што претставува повисока стапка за 0,6 п.п. од онаа измерена во декември 2011 година, кога истата изнесуваше 2,8%.

Категоријата Домување во јануари 2012 година забележа понагласен раст на цените од 7,7% во однос на јануари 2011 година. Притоа, поткатегориите Станарина, вода и услуги и Огрев и осветление остварија раст од 3% и 11,5% респективно, додека кај поткатегоријата Покуќнина беше забележан благ пад од 0,6%. Раст на цените на годишна основа е забележан и во останатите категории, при што во категоријата Исхрана беше забележан раст од 3,5%, а кај категоријата Сообраќајни средства и услуги од 2,8%. Растот на цените во останатите категории е како што следи: Ресторани и хотели 2,5%, Хигиена и здравје 1,6%, Облека и обувки 1,3%, Административни и финансиски услуги со 1,1%, Култура и разонода со 0,7% и Тутун и пијалаци со 0,1%.

На месечно ниво, стапката на инфлација е позитивна и изнесува 1,2%. Највисок пораст на цените е регистриран кај категоријата Домување од 4,4%, каде што најголемо учество има порастот на цените кај централното греење (10,3%) и електричната енергија за домаќинства (7,8%). Кај категоријата Исхрана забележан е раст од 1%, а истиот се должи на зголемувањето на цените на зеленчукот за 10% и сушеното овошје за 1,3%. Кај следните категории беше исто така регистриран благ раст на цените на месечно ниво, и тоа: Административни и финансиски услуги 1%, Сообраќајни средства и услуги 0,7%, Култура и разонода 0,3% и Хигиена и здравје од 0,2%. Намалување на цените се забележа во категориите Тутун и пијалаци и Облека и обувки од 0,1%. Кај категоријата Ресторани и хотели, цените останаа непроменети.

Во јануари 2012 година цените на мало се зголемија за 3,4% во однос на истиот месец од претходната година, додека на месечна основа беше забележан раст од 1,6%.

Берзански цени

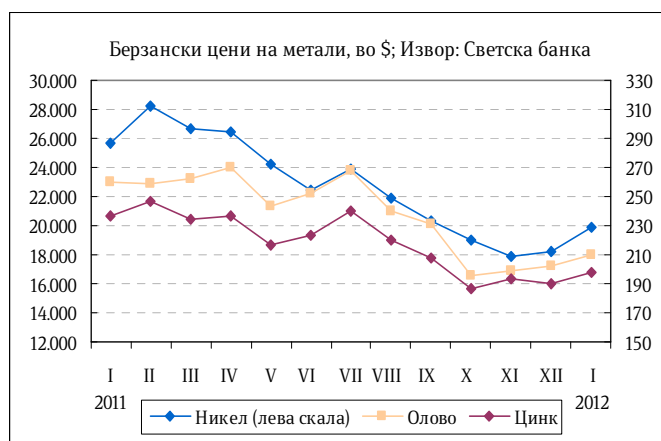
Во јануари 2012 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од 3% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 111,2 долари за барел. Споредено со јануари 2011 година, цената на нафтата е повисока за 15,4%. Цената на природниот гас во јануари се намали за 2,2% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во јануари се тргуваше со просечна цена од 19.855 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен раст на цената од 8,7%. Споредено со јануари 2011 година цената на

никелот е пониска за 22,6%. Имено, во јануари се забележува општо зголемување на цените на металите и минералите од 5,6% на месечна основа.

Покрај никелот раст на цената на светските берзи забележаа и бакарот (6,3%), алуминиумот (6,0%), цинкот (4%) и оловото (3,6%). Златото забележа умерен раст од 0,6%, достигнувајќи цена од 1.652 долари за унца.

Цената на житото на светските берзи во јануари 2012 година забележа раст од 2,2% со што беше прекинат трендот на намалување започнат од август 2011 година.

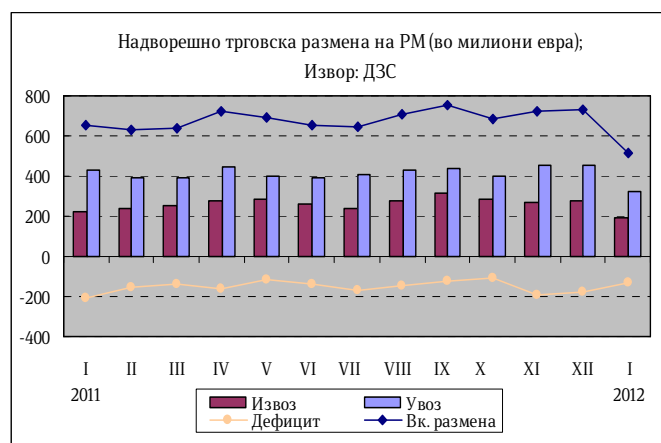

2. Надворешно трговска размена

Вкупната трговска размена во јануари 2012 година се намали за 20,9% во однос на истиот месец претходната година.

Извоз

Во јануари 2012 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 4,6% во однос на јануари 2011 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 191,4 милиони евра, и претставува намалување од 13,9% (31 милион евра), што во најголем дел се должи на помалку извезеното железо и челик, хемиски материјали и метални производи, нафта и производи од нафта, тутун и преработки од тутун и друго.

Анализирано на месечно ниво, во јануари 2012 година поради вообичаените сезонски ефекти извозот се намали за 30,9% во однос на претходниот месец.

Сезонско прилагоденото движење на извозот во јануари бележи месечен пад од 10,8%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (20,1 п.п.) врз извозот во овој месец.

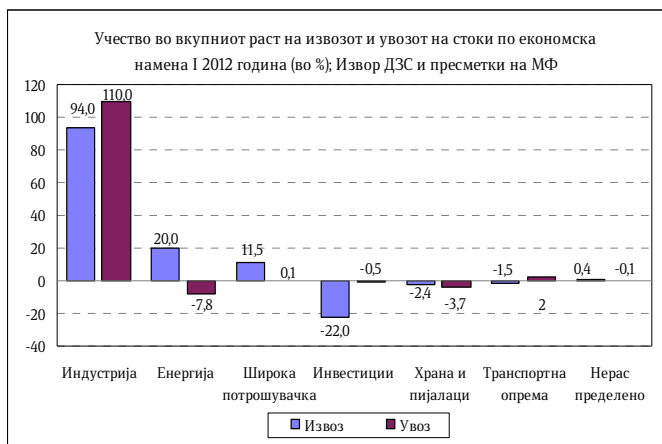
Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или

пречистување на други гасови со каталичка постапка; гасни масла за други намени со содржина на сулфур до 0,001% и до 0,005% по маса; тутун; машки кошули од памук; табли, плочи, пултови, маси, ормани и други основи, опремени; руди на олово и концентрати; иницијатори на реакција, забрзувачи на реакција и каталитички препарати, на друго место неспомнати или опфатени; лекови што се состојат од измешани или неизмешани производи за терапевтска или профилактиска употреба, приготвени во одмерени дози; електрична енергија и др.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во јануари 2012 година се: железо и челик со 21,7%, облека 16,1%, хемиски материјали и производи 14,5%, пијалаци и тутун 7,7%. нафта и производи од нафта 5,6%, метална руда и отпадоци од метал 5,2%. Овие шест групи производи сочинуваат 71% од вкупниот извоз на државата.

Во јануари 2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат стоките за индустриско производство (51,5%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (31,9%), производи за инвестиции (9,6%) и енергијата (7%).

Увоз

Увезените количини на стоки во јануари 2012 година се намалени за 30,5%, а нивната вредност изнесува 324 милиони евра, што претставува намалување за 24,6% во однос на јануари минатата година.

Анализирано на месечно ниво, во јануари 2012 година увозот бележи пад од 29,1% во однос на претходниот месец.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	20,3	14,6	-5,6	-27,8
Мил. ЕУР	12,4	10,7	-1,7	-13,6
Мил.\$	16,6	13,8	-2,7	-16,5

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	90,4	75,4	-14,9	-16,5
Мил. ЕУР	41,7	39,5	-2,2	-5,3
Мил.\$	56,1	51,0	-5,1	-9,1

*)Претходни податоци

Сезонско прилагоденото движење на увозот во јануари бележи месечен пад од 2,1%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (27 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: платина, необработена или во прав; електрична енергија; нафта сурова; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; нафтени гасови; топло валани со дебелина помала од 3мм; топло валани со дебелина помала од 3мм или поголема но помала од 4,75мм; железо и нелегиран челик во инготи или други примарни форми; лекови приготвени во одмерени дози; струганици, опилки, отсечоци и исечоци и слично, вклучувајќи ги и оние во бали; полупроводнички медиум: „паметни картички“; нафтен кокс: некалциниран (суров); керамички производи за лабораториска, хемиска или друга техничка употреба; употребувани патнички автомобили, дизел или полудизел, >1500-2000 см3 и друго.

Извоз на хемиски производи*)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	6,9	0,7	-6,1	-89,5
Мил. ЕУР	42,1	27,8	-14,2	-33,9
Мил.\$	56,4	36,0	-20,4	-36,2

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	1,6	1,0	-0,6	-39,0
Мил. ЕУР	3,2	3,1	0,0	-1,0
Мил.\$	4,3	4,1	-0,2	-4,7

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во јануари 2012 година, покрај нафтата отпаѓа на обоени метали; електрична енергија; предиво, ткаенини и текстилни производи; железо и челик; друмски возила и друго. Значајно е да се истакне дека увозот на електрична енергија бележи раст за 10 милиони евра, што се должи на зголемените потреби за овој производ поради јануарските ниски температури.

Извоз на железо и челик *)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	54,2	35,6	-18,6	-34,3
Мил. ЕУР	47,5	41,5	-6,0	-12,6
Мил.\$	63,7	53,5	-10,2	-16,1

Увоз на железо и челик*)				
	I 2011	I 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	46,1	38,4	-7,8	-16,8
Мил. ЕУР	22,4	19,0	-3,4	-15,2
Мил.\$	30,1	24,6	-5,5	-18,3

Гледано по економска намена во јануари 2012 година најголем удел во увозот имаат стоките за индустриско производство (39,9%), потоа следуваат: енергијата (23,3%), стоките за лична потрошувачка (22,6%) и производи за инвестиции (14,1%).

Салдо на трговска размена

Во јануари 2012 година поради повисокиот апсолутен пад на увозот од извозот, трговскиот дефицит се стесни за 74,4 милиони евра или 36% во однос на јануари минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, стеснувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: поголемото стеснување на негативното салдо во размената со стоките за индустриско производство и инвестициите, додека во спротивна насока

дејствуваше проширеното негативно салдо во размената со енергетските производи (горива и мазива) и стоките за лична потрошувачка.

Анализирано според економските групации на земјите, во јануари 2012 година споредено со истиот месец 2011 година, извозот бележи пад кај сите групации, освен кај групацијата други развиени земји каде што има раст. Најголем пад има кај извозот во ЕУ, потоа Земјите од Западен Балкан и земјите во развој.

Во јануари 2012 година, надворешно-трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари претходната година се намалила за 30,1%, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи негативно поместување од 5,3 п.п. и изнесува 57,9%, при што извозот на стоки учествува со 60,9%, а увозот на стоки со 56,2%.

Во јануари 2012 година, 48,4% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Русија и Велика Британија, а потоа следуваат, Грција, Србија, Турција, Швајцарија, Романија, Бугарија и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Јужна Кореја, САД и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 69,8% од трговската размена во јануари 2012 година е реализирана во евра, што во однос на јануари 2011 година претставува зголемување од 12,4 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 76,6% и 65,8%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е зголемена за 1,5 п.п., а зголемувањето на застапеноста кај увозот изнесува 17,6 п.п. во однос на јануари 2011 година. Зголемувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на намалениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 11,2% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I 2011					I 2012					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	202	206.852.630	61,5085	12.723.195.019	48,1	192	212.363.565	61,5050	13.061.421.048	65,8	5.510.934	2,7
УСД	216	115.173.451	46,0324	5.301.710.367	20,1	98	93.047.391	47,5346	4.422.970.520	22,3	-22.126.060	-19,2
GBP	0	114.324.566	71,4592	8.169.542.028	30,9	0	30.238.665	73,6322	2.226.539.447	11,2	-84.085.901	-73,6
ЕУР+УСД+ GBP	418			26.194.447.414	68,2	290			19.710.931.015	99,3		
вк извоз:	418			26.424.750.982	100,0	291			19.853.790.908	100,0		-24,9

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

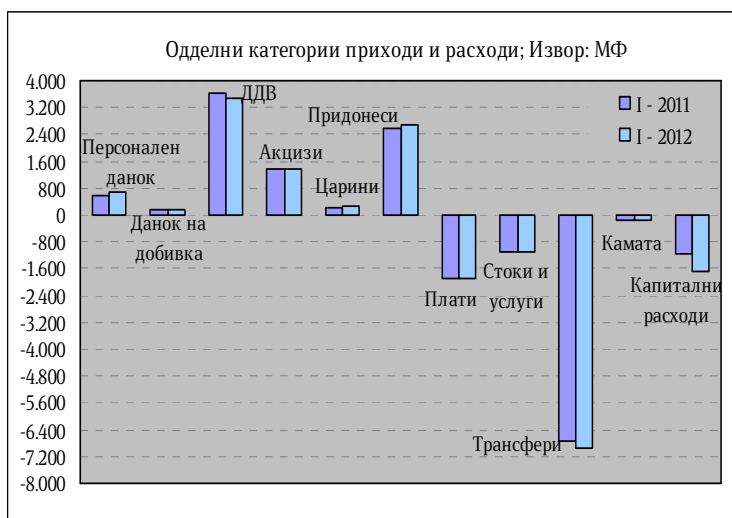
3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во месец јануари 2012 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 10.352 милиони денари, односно 2,3% од БДП, што претставува поголемо остварување за 0,1% во однос на 2011 година.

Даночните приходи за овој месец се реализирани во износ од 6.245 милиони денари, односно 1,3% од БДП и во однос на истиот период 2011 година се намалени за 0,1%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 3.470 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој месец е доминантно и изнесува 55,6%. Акцизите се остварени во износ од 1.363 милиони денари (учество од 21,8% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 4.833 милиони денари,

односно 77,4% од вкупните даночни приходи (1,0% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 5.315,6 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 1.845,2 милиони денари (бруто наплатата е повисока за 0,3%, додека повратот по основ на ДДВ е повисок за 11,4% споредено со истиот период 2011 година).

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 0,7%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 2,1%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 664 милиони денари и се зголемени за 13,5% на годишна основа (околу 70% од персоналниот данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања). Споредено со истиот месец во 2011 година приходите од данокот од добивка забележаа раст од 19,2%, што главно е резултат на данокот наплатен по основ на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката и на задржан данок платен на странски правни лица. Приходите од ДДВ забележаа пад од 4,7%, додека акцизите забележаа умерен раст, односно поголемо остварување за 1,1%. Приходите од царина беа остварени во износ од 263 милиони денари и забележаа зголемување од 17,4%.

Неданочните приходи беа намалени за 7,0% во однос на истиот период 2011 година, односно беа остварени во износ од 824 милиони денари (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди, се остварија во износ од 437 милиони денари, што претставува зголемување од речиси 2,5 пати (147%) во однос на истиот месец претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 2.690 милиони денари, што е повеќе за 3,5% споредено со истиот месец од 2011 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 2,9%, кај придонесите за вработување од 4,6%, додека придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 5,0%.

Буџетски расходи

Во месец јануари 2012 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 11.781 милиони денари, односно 2,4% од БДП, што е повеќе за 7,0% во однос на 2011 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 10.102 милиони денари учествуваа со 85,7% (со учество од 2,1% во БДП) и се зголемени за 2,4% во однос на истиот месец во 2011 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 6.942 милиони денари (1,4% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 1.871 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,9% и во однос на 2011 година се намалени за 1,4%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 1.111 милиони денари и споредено со истиот месец од 2011 година се зголемени за 1,7%.

Трансферите забележаа зголемување од 3,1% споредено со истиот период 2011 година и истите учествуваа со 58,9% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 5.455 милиони денари, забележаа раст од 4,5% и учествуваа со 46,3% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 3.381 милиони денари, зголемување од 7,9%, споредено со истиот месец 2011 година и 28,7% од вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесува 12,1%, односно забележаа намалување од 3,5%, споредено со истиот период 2011 година. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 1.179 милиони денари, беа реализирани за 6,0% повеќе во однос на јануари претходната година. Субвенциите и трансферите беа остварени помалку за 47,2%.

Каматите се реализирани во износ од 178 милиони денари, што е повеќе за 27,1% во споредба со истиот период 2011 година. Ваквото зголемување е главно поради исплата на доспеани обврски за камати од домашно задолжување.

Трошоците за камати од домашно задолжување беа зголемени за 51,6%, додека за странство беа зголемени за 7,7%.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 1.679 милиони денари (0,3% учество во БДП), односно забележаа зголемување од 46,9% во споредба со истиот месец лани.

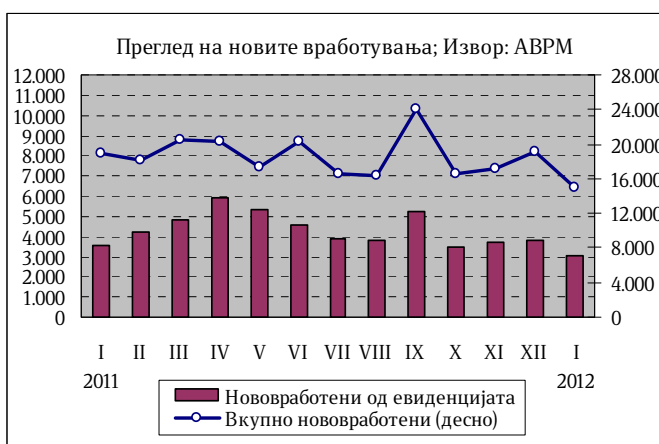
Буџетско салдо

Во месец јануари 2012 година остварен е дефицит во Буџетот на Република Македонија од 1.429 милиони денари, што претставува 0,3% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 723 милиони денари и претставува 0,2% од БДП.

4. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во јануари 2012 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 15.081 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 38,7% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со јануари 2011 година бројот на засновани нови работни односи е помал за 20,1%.

Од вкупниот број на засновани нови работни односи, 20,2% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во јануари изнесува 9.055, од кои 33,5% претставуваат нови засновани работни односи. Во јануари во Агенцијата регистриран е прилив од 8.529 лица, од кои 57,3% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 526 лица, односно за 0,2% во однос на претходниот месец. Така, во јануари 2012 година бројот на невработени лица изнесува 280.618. Споредено со истиот месец од 2011 година, бројот на невработени лица е намален за 12,9%.

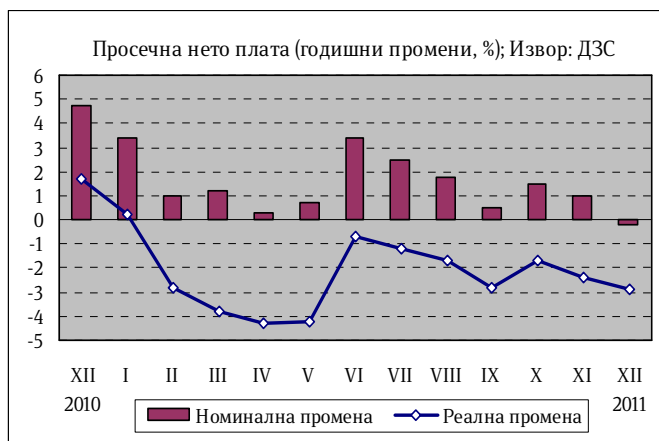
Најголем дел од невработените, односно 67,2% се од урбани средини (градско население), а 57,4% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 49,6% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 9,4% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 55,7% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето

на чекање на вработување, 48,1% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,5% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во декември 2011 година изнесува 31.338 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 21.415 денари¹.

На месечна основа, во декември 2011 година просечната бруто плата забележа номинален раст од 2,4%, додека реално истата беше повисока за 2,5%. Во истиот период просечната нето плата забележа номинален раст од 2,8%, додека реално истата беше повисока за 2,9%.

Во декември 2011 година во однос на истиот месец од 2010 година, просечната бруто плата забележа номинален пад од 0,3%, додека реално истата беше пониска за 2,9%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше пониска за 0,2%, додека реалната плата забележа пад од 2,9%.

Кумулативно, во периодот јануари-декември 2011 година просечната бруто плата бележи номинален раст од 1,2%, додека реално истата е пониска за 2,6%. Во истиот период, просечната нето плата бележи номинален раст од 1,4%, а реално истата е пониска за 2,4%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во декември 2011 година во однос на декември 2010 година, е забележан во следните дејности: Стручни, научни и технички дејности (22,5% бруто плата и 28,1% нето плата), Уметност, забава и рекреација (8,8% бруто плата и 9,3% нето плата) и Земјоделство, шумарство и рибарство (6,3% бруто плата и 6,5% нето плата).

Намалување на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во декември 2011 година во однос на месец декември 2010 година е забележано во дејностите: Рударство и вадење камен (9,9% бруто плата и 8,8% нето плата), Информации и комуникации (5,3% бруто плата и 6,4% нето плата), Административни и помошни услужни дејности (3,6% бруто плата и 2,9% нето плата), Преработувачка индустрија (2,1% бруто плата и 2,2% нето плата) и Градежништво (2,2% бруто плата и 1,4% нето плата).

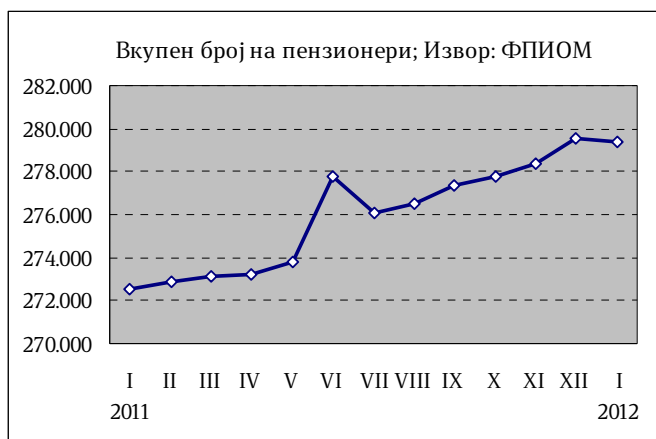
¹ Државниот завод за статистика, на почетокот на оваа година, ја примени новата Национална класификација на дејностите (НДК Рев.2) за прибирање и обработка на податоците на просечната месечна исплатена бруто и нето плата.

Процентот на вработени кои не примиле плата во декември 2011 година изнесува 3%, и во споредба со истиот месец од претходната година е поголем за 0,7 п.п., а во однос ноември 2011 година процентот на вработени кои не примиле плата е поголем за 0,6 п.п.

Пензии

Во јануари 2012 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 279.372 пензионери, што претставува зголемување од 2,5% во однос на истиот месец од 2011 година. Во однос на декември 2011 година бројот на корисници на пензија е помал за 154 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,9% се корисници на старосна пензија, 27,4% на семејна пензија и 16,8% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во јануари 2012 година потрошени се 2.920,22 милиони денари, што претставува 53,5% од вкупните социјални трансфери².

Просечната пензија во јануари 2012 година изнесува 10.596 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 2,8%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во декември 2011 година (последни расположливи податоци) изнесува 50%.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во јануари 2012 година примарните пари³ забележаа раст од 5,6% на годишна основа, во услови на раст на вкупните ликвидни средства на банките од 0,2% и готовите пари во оптек од 14,2%. На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 4,7%, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 5,3% и вкупната ликвидност на банките од 4,2%.

Народната банка на Република Македонија во јануари 2012 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на расположливите кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

² Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.

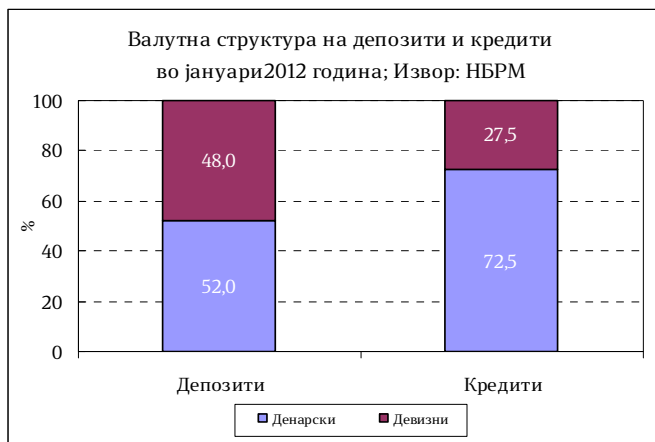
³ Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките⁴ во јануари 2012 година забележа месечен раст од 0,6%, движен во голема мера од растот денарските краткорочни депозити на домаќинствата кои се зголемија за 4,6%.

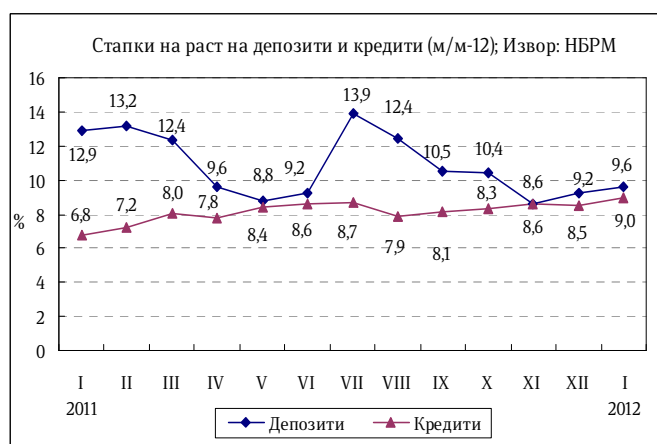
Од аспект на валутата, денарските депозити забележаа раст од 2%, додека девизните депозити на домаќинствата се намалија за 0,9%. Според секторот, депозитите на домаќинствата се зголемија за 0,5%, додека депозитите на приватните претпријатија останаа непроменети на месечна основа. Краткорочните депозити забележаа раст на месечна основа од 1,2%, за разлика од долгорочните депозити кои се намалија во иста мера.

На годишна основа, вкупните депозити забележаа одредено интензивирање на растот кој достигна 9,6%, наспроти годишниот раст од 9,2% реализиран минатиот месец. Новото штедење главно произлегува од зголеменото штедење на домаќинствата од 12,5%, а во помала мера од депозитите на приватните претпријатија кои забележаа раст 5,4%. Анализирани според валутата, денарските депозити го засилија растот на 16,3% на годишна основа и остваруваат доминантен придонес во растот на вкупните депозити. Девизните депозити го забавија растот на 3,1%. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 17,5%, а краткорочните депозити се повисоки за 8,2% на годишна основа.

Кредити на банките

Во јануари 2012 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 0,4%. Кредитите кон приватните претпријатија бележат раст од 0,6% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 0,1%. Според валутната структура, денарските кредити се зголемија за 0,6%, додека кредитите во странска валута останаа непроменети.

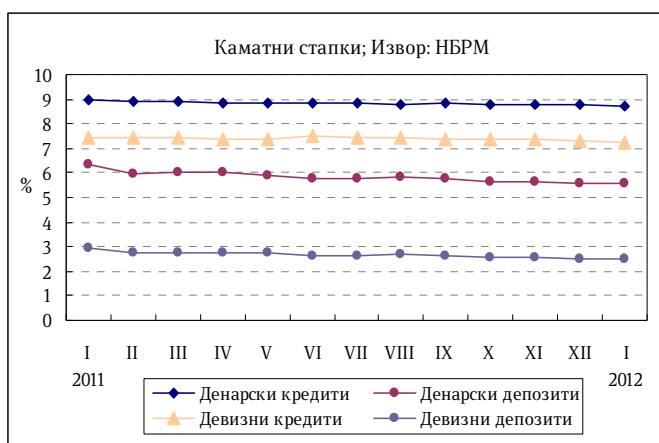
⁴ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

На годишна основа, растот на вкупните кредити изнесува 9% во услови на зголемено кредитирање на приватните претпријатија и домаќинствата од 9,5% и 8%, соодветно. Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 5,8%, додека кредитите во странска валута регистрираат висок раст од 18,5%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 11,5%, додека краткорочните кредити се повисоки за 1%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во јануари 2012 година, каматните стапки на денарските кредити и на денарските депозити умерено се намалија на месечна основа.

Каматната стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула, изнесува 8,7%, наспроти нивото од 8,8% регистрирано претходниот месец. На годишна основа истата е пониска за 0,3 п.п. Каматната стапка на денарските депозити изнесува 5,5% и е пониска за 0,8 п.п. во однос на јануари 2011 година.

Каматната стапка на банките за девизните кредити изнесува 7,2%, што е пониско ниво за 0,1 п.п. на месечна основа, и 0,2 п.п. во однос на јануари 2011 година. Каматната стапка на девизните депозити се задржа на ниво од 2,5%, што во однос на јануари 2011 година е пониско ниво за 0,5 п.п.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на јануари 2012 година изнесуваа 2.067,2 милиони евра и во однос на претходниот месец се пониски за 1,7 милиони евра, додека во однос на јануари 2011 година девизните резерви се повисоки за 360,3 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвуваат:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Ана Николова

Контролира: Сања Киковска Георгиевска

Одобрува: Јордан Трајковски

Скопје, Март 2012 година